

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**31 Mart 2020
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

31 Mart 2020 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİK

— Jandarma Genel Komutanlığı Kıyafet Yönetmeliği

TEBLİĞLER

— İşkolu Tespit Kararları (No: 2020/46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60)
— Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 398)

KURUL KARARLARI

— Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 26/03/2020 Tarihli ve 9269, 9270 ve 9271 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 13/2/2020 Tarihli ve 2017/38342 Başvuru Numaralı Kararı

Çin'den küresel piyasalara moral

Koronavirüs salgını sonrası piyasalar için ilk olumlu ve gelecek için umut veren veri Çin'den geldi. Şubatta virüs etkisiyle sert daralan imalat ve hizmet sektörü aktivitesi mart ayında sert bir şekilde toparladı.

31 Mart 2020

Koronavirüs salgınının küresel ekonomiye etkileri devam ederken, ilk olumlu veri Çin'den geldi. Çin'de Şubat ayında keskin daralma gösteren imalat ve hizmet sektörü aktivitesi mart ayında beklenenden daha güçlü toparlandı. ABD borsalarının yüzde 3'ün üzerinde yükseldiği dünkü kapanışların ardından Asya borsaları da Çin'den gelen olumlu veriyle artıda seyreliyor.

Dolar/TL 6,57'den başladı

Yurt için de ise dün yukarı yönlü seyreden dolar/TL, bugün 6,57 seviyesinde daha sakin bir seyirle güne başladı. euro/TL 7,24 seviyesinden açıldı.

Çin'den ekonomik toparlanma için güçlü sinyal

Çin Ulusal İstatistik Bürosu tarafından hazırlanan PMI verileri Çin'de Şubat ayında keskin daralma gösteren imalat ve hizmet sektörü aktivitesinin Mart ayında beklenenden daha güçlü toparlandıklarını ortaya koydu.

Şubat ayında 35,7 puana kadar gerileyen Çin'de resmi imalat PMI, mart ayında 52 puana yükseldi. Analistler ise imalat PMI'nın 45,0 puan olmasını bekliyorlardı. Hizmet sektörü PMI da 29,6 puandan 52,3 puana çıktı.

Şubat ayında 28,7 puana düşen yeni ihracat siparişleri endeksi mart ayında 46,4 puana çıktı. Mart ayında bileşik PMI, 28,9 puandan 53 puana yükseldi.

Putin-Erdoğan görüşmesi petrolü yükseltti

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile ABD Başkanı Donald Trump telefon görüşmesi yaparak, korona virüs salgını ve petrol piyasasındaki durumu ele aldı. Görüşmeyle birlikte petrol fiyatlarında yukarı yönlü bir seyir izlendi. 20 doların altına gerileyen NYMEX ham petrol fiyatları 21 doların üzerine tırmandı. Brent petrol ise 23 doların üzerinde...

Günün ajandası ise şöyle:

- TÜİK dış ticaret, hizmet üretici fiyatları(10.00) verilerini açıklayacak.
- Hazine ve Maliye Bakanlığı, çeyrek dönem borç stoku verilerini yayımlayacak (12.00).
- ABD'de S&P-Case Shiller konut fiyatları (16.00), Chicago PMI (16.45), CB tüketici güven endeksi (17.00) ve API haftalık petrol stokları (23.30) verileri izlenecek.

İş dünyasından "Biz Bize Yeteriz Türkiye'm" kampanyasına destek

İş dünyası temsilcileri, "Biz Bize Yeteriz Türkiye'm" Milli Dayanışma Kampanyası'na desteklerini açıkladı. TOBB Başkanı Hisarcıklioğlu, kampanyaya TOBB olarak 10 milyon lira destek sağlayacaklarını belirtti.

31 Mart 2020

İş dünyası temsilcileri, sosyal medya hesaplarından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın başlattığı Milli Dayanışma Kampanyası'na yönelik destek paylaşımında bulundu.

Erdoğan, kabine toplantısı ardından yaptığı konuşmada, "En büyük katkıyı da iş adamlarımızdan, hayırseverlerimizden bekliyoruz" çağrısında bulunmuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın çağrısı sonrasında iş dünyası temsilcileri desteklerini açıkladı.

TOBB'dan 10 milyon lira destek

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu'nun Twitter hesabından paylaştığı mesajında, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde başlatılan "Biz Bize Yeteriz Türkiye'm" Milli Dayanışma Kampanyası'na TOBB olarak 10 milyon lira destek sağlayacaklarını açıkladı.

Hisarcıklioğlu, Türk bayrağı sembolünü paylaştığı mesajında, "#BizBizeYeterizTürkiyem" etiketine de yer verdi.

TİM: 15 milyon TL katkı sunacağız

Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı İsmail Gülle, sosyal medya hesabından TİM ailesi olarak 15 milyon TL katkı sunacaklarını duyurdu.

Gülle, paylaşımında, "Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın başlattığı Milli Dayanışma Kampanyası'na; 95 bini aşkın ihracatçının tek çatı kuruluşu TİM ailesi olarak 61 İhracatçı Birliğimiz ile 15 milyon TL destek veriyoruz." ifadesini kullandı.

MÜSİAD: Gün beraber olma günüdür

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği'nin (MÜSİAD) sosyal medya hesabından yapılan paylaşımda ise "Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ilan ettiği Milli Dayanışma Kampanyası ile gün birlik olma günü, gün beraber Türkiye olma vaktidir." ifadelerine yer verildi.

İTO'dan 5 milyonluk katkı

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Şekib Avdagiç de Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, "Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın başlattığı Milli Dayanışma Kampanyası'na Türkiye'nin en büyük odası olan İstanbul Ticaret Odası olarak 5 milyon TL katkı sağlayacağız." ifadelerini kullandı.

ASKON: Gönülden destek veriyoruz

Anadolu Aslanları İşadamları Derneği'nin (ASKON) Twitter hesabından yapılan paylaşımda ise şunlar kaydedildi:

"Değerli üyelerimiz, içinde bulunduğumuz bu zorlu süreçte, Cumhurbaşkanımız Sayın Erdoğan'ın başlatmış olduğu 'Milli Dayanışma Kampanyası'na ASKON olarak tüm şubelerimiz ve üyelerimiz ile gönülden destek veriyoruz. Dün olduğu gibi bugün de siz kıymetli üyelerimizin destekleri ile ASKON ailesi olarak bu kampanyada en güçlü bir şekilde yer alacağımıza inancımız tamdır. Haydi ASKON ülkemiz için, milletimiz için ASKON Milli Dayanışma Kampanyası..."

Türk Telekom CEO'su Önal: Bu ayki maaşımla katılıyorum

Türk Telekom Üst Yöneticisi (CEO) Ümit Önal da Twitter'dan yaptığı yaptığı paylaşımda, "Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın başlattığı Milli Dayanışma Kampanyası'na, ben de bu ayki maaşımla katılıyorum. Başta yönetici arkadaşlarım olmak üzere, Türk Telekom ailemizin değerli fertlerini de kendi imkanları doğrultusunda desteğe davet ediyorum." ifadelerini kullandı.

KGF'de limitler artırıldı, devlet vatandaşa kefil

Bireysel krediler de KGF desteği kapsamına alındı. Hazine garantili kefalette toplam bakiye 250 milyardan 500 milyara çıkarıldı. Yeni krediden yararlanmak için vergi prim borcu olmama şartı kaldırıldı.

31 Mart 2020

ANKARA - Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan Ekonomik İstikrar Kalkanı paketinin ana aktörlerinden birisi olan Kredi Garanti Fonu'nun (KGF) alışma esasları, bu fonksiyona uyumlu olarak yeniden belirlendi. Yeni dönemde KGF'nin kefalet desteğinden şirketler yanı sıra bireysel kredi kullanıcıları da yararlanabilecek. KOBİ başına kullanılabilir kredi limiti 12 milyon liradan 35 milyon liraya yükseltilirken, bu miktar yılbaşın kadar 50 milyon lira olarak uygulanacak. Büyük işletmelerin limit ise 200 milyon liradan, 250 milyon liraya çıkarıldı. Bunların üst limiti de yılbaşına kadar 350 milyon lira olarak uygulanacak.

Hazine'nin kredi garanti kurumlarına aktarabileceği kaynak miktarını 25 milyar liradan 50 milyar liraya çıkaran yasal düzenlemenin ardından, Cumhurbaşkanlığı kararı ile bu kapsamdaki bazı limitler ile desteklerden yararlanabilecekler yeniden belirlendi.

Vergi ve prim borcu olmama şartı aranmayacak

Resmi Gazete'de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile daha önceki mevzuatta KGF desteklerinden KOBİ'ler ve KOBİ tanımı dışında kalan yararlanıcıların faydalanabileceği hükmü değiştirildi. Düzenlemede kararın amaç maddesinde önemli bir değişiklik yapıldı ve KOBİ ifadeleri çıkarılarak yerine "Bu kararın amacı gerçek ve tüzel kişilerin finansmana erişim imkanlarının kolaylaştırılması ve geliştirilmesini

sağlamak” ifadesi getirildi. Gerçek kişilere verilebilecek kefalet tutarı ise 100 bin lira olarak belirlendi.

31 Ekim 2016 tarihli, Kredi Garanti Kurumlarına Sağlanan Hazine Desteğine İlişkin Kararın, tanımları içeren 3’üncü maddesinde yer alan ‘kredi’nin tanımı değiştirilerek, bireysel krediler de kapsama dahil edildi.

Daha önce kredi, “Bireysel krediler hariç.....finansman” şeklinde tanımlanıyordu. Dün yayınlanan kararda kredi tanımındaki “bireysel krediler hariç” ifadesi çıkarıldı. Yeni kredi tanımı şöyle: “Kredi verenlerin 5411 sayılı Kanunun 48’inci maddesi çerçevesinde ilk defa veya ilave olarak kullanıracakları, yenileyecekleri, yeniden vadeliendirecekleri veya yapılandıracakları TL ve/veya döviz cinsinden ve/veya dövize endeksli nakdi ve gayrinakdi krediler ile 6361 sayılı Kanun kapsamında sağlayacakları, yenileyecekleri, yeniden vadeliendirecekleri veya yapılandıracakları TL ve/veya dövize endeksi finansman.” Aynı maddede yapılan değişiklikle, “yararlanıcılar” Hazine destekli kredi kefaleti kullanan gerçek ve tüzel kişiler olarak tanımlandı.

Kredi garanti kurumları tarafından verilecek yeni kefaletlerde; kararın (b) bendi kapsamında kullanıcının vergi dairesine ve SGK’ya vadesi geçmiş borcunun olmaması, varsa bu borcun kefaletle sağlanan krediden, borcun yüzde 20’sini aşmaması şartıyla öncelikle olarak ödenmesi şartı da 31 Aralık’a kadar aranmayacak.

KOBİ limiti yılbaşına kadar 35 milyon yerine 50 milyon lira

Yeni düzenlemeyle, KOBİ’lere uygulanacak kefalet üst limiti iki kez artırıldı. Kararın 4’üncü maddesinin 1’inci fıkrasının (ğ) bendinde değişiklikle, gerçek kişi yararlanıcıların kefalet limiti 100 bin lira olarak belirlenirken, daha önce 12 milyon lira olan KOBİ limiti 35 milyon liraya, 200 milyon lira olan KOBİ dışı şirket kefalet limiti ise 250 milyon liraya çıkarıldı. Geçici madde ile de 31 Aralık’a kadar limitlerin, KOBİ’ler için 50 milyon lira, KOBİ dışı şirketler için ise 350 milyon lira olarak uygulanması hükme bağlandı.

Yapılandırmada ödemesiz dönem 2 yıla çıkarıldı

Kararın 4’üncü maddesinin ikinci fıkrasının ç bendinde yapılan değişiklikle, genel kredi vadeleri değiştirilmedi ancak ‘bireysel krediler’ ifadesi de madde kapsamına dahil edildi. Buna göre bireysel krediler ve işletme kredilerinde asgari vade 6 ay, anapara ödemesiz dönem azami 1 yıl olmak üzere azami 5 yıl olacak.

Yatırım kredilerinde ise en az 6 ay vade olmak üzere anapara ödemesiz dönem en fazla 3 yıl olmak üzere en fazla 10 yıl olacak. İşletme kredilerinde 96 ay, yatırım kredilerinde ise 156 ay olan yapılandırma süresi değiştirilmedi. Ancak yapılandırma durumunda daha önce 12 ay olan ödemesiz dönem, yapılan değişiklikle 24 aya yükseltildi.

'Donuk alacak' kapsamına dahil edilme süresi uzadı

Karar kapsamında kullanılan kredilerin bankalar tarafından 'donuk alacak' kapsamında değerlendirilmesine ilişkin koşullar da yeniden belirlendi. 4'üncü maddeye eklenen 'n' fıkrası ile bir alacağın donuk alacak olarak nitelendirilmesi için yürürlükte 90 gün olarak belirlenen süreler yerine kredilerin ödemesine ilişkin uzatılan süreler dikkate alınacak.

Koşulları taşımayanlara iptal...

Kararın 5'inci maddesine yapılan ekleme ile kredi değerlendirmesinin bankacılık ilkeleri ve genel uygulamalara aykırı yapıldığı, dolayısıyla kredi kullanma koşullarını taşımayanlara kredi verildiğinin tespit edilmesi halinde, verilen kefaletler tahsis tarihi itibarıyla hükümsüz kalması hükmüne bağlandı. Ayrıca, aykırılıkların denetim, inceleme, araştırma, ihbar veya şikayet yoluyla Bakanlığa ulaşması halinde, incelemeler sonuçlanana kadar kefaletler askıya alınacak ve tazmin ödemeleri durdurulacak.

BDDK'ya denetleme yetkisi

Kararın 8'inci maddesinde yapılan değişiklikle, sistemin denetimi konusunda ihtiyaç duyulması halinde kredi verenler nezdinde denetim BDDK'dan da talep edilebilecek. Periyodik denetimler ise Hazine Kontrolörleri tarafından yapılmaya devam edilecek.

Aynı maddeye eklenen bir fıkra ile kredi verenleri, içeriği protokolle belirlenecek şekilde 6 aylık dönemler itibarıyla, sisteme uyumluluk denetim raporu hazırlanması şartı getirildi.

İlk adım kamu bankalarından geldi

KGF'nin işlevinin genişletilmesine ilişkin mevzuat değişikliğinin ardından bu konuda ilk adım kamu bankalarından geldi. Ziraat Bankası, Halk Bank Vakıfbank, aylık geliri 5 bin liranın altında olan bireysel müşterilere, KGF kefaletiyle 10 bin liraya kadar 36 ay vade ile kredi kullanıracak. 3 kamu bankasından yapılan ortak açıklamada, Ekonomik İstikrar Kalkanı tedbirleri doğrultusunda Ziraat Bankası, Halkbank ve Vakıfbank olarak hane halkı geliri aylık 5 bin lira ve altında olan bireysel segmentte yer alan müşterileri, finansal açıdan desteklemek için yeni bir kredi uygulaması

başlatıldığı bildirildi. Başvuruların yarın başlayacağı krediler için müşteriler;

Ziraat Bankası, Halkbank ya da Vakıfbank'tan yalnızca birine başvuru yapabilecek. Yeni uygulamalar çerçevesinde başvurular mobil uygulama veya internet şubeleri aracılığıyla yapılacak. Bankaların yapacağı değerlendirmenin ardından, uygun bulunanların kredileri hesaplarına aktarılacak ve müşteriler tarafından ATM'lerden çekilebilecek.

Kredi tutarı	Toplam vade	Ödemesiz dönem	Taksit tutarı (sonraki 30 ay boyunca)
10.000	36 ay	6 ay	376 TL
7.500	36 ay	6 ay	282 TL
5.000	36 ay	6 ay	188 TL

Nisanda başlayacak

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayak, sosyal medyadan yaptığı duyuruda, 1 Nisan'da başlayacak krediler için tüm müşterilere KGF kefaleti verilebileceğini aktardı. Üç kamu bankasının logosunun yer aldığı açıklamanın kapsam kısmında, "Gıda, kira, elektrik, su, doğalgaz faturaları gibi ödemelerinin karşılanabileceği" ifadeleri yer aldı.

Hazine para musluklarını KGF yolu ile açıyor

Güncel YMM Yönetim Kurulu Başkanı Yılmaz Sezer, değişikliği 'yerinde' bir düzenleme olarak nitelendirirken, bireyler dahil gerçek kişilerin de kapama alınmasının, piyasalarda rahatlatıcı etkisi olacağını söyledi. Bu uygulamayla birlikte durma noktasına gelen piyasaların, Hazine desteğiyle ayakta tutulmasının amaçlandığının altını çizen Sezer, "Başka bir ifade ile Hazine para muslukları KGF yoluyla açmış olacak" diye konuştu.

Ödemelerin durduğu ortamda çözüm odaklı bir gelişme

Yeni Ekonomi Danışmanlık AŞ Kurucu Ortağı Maliye Bakanlığı eski bürokratlarından Nazmi Karyağdı, yerinde bir değişiklik yapıldığını belirterek, gerçek ve tüzel kişiler kavramının tüm işletmelerin kapsama girmesini sağladığını bildirdi. Bu noktada bireysel kredi kartlarının da sisteme dahil edilmesi durumunda, tam anlamıyla destek sağlanmış olacağını söyleyen Karyağdı, bireysel kredi kartının da sermayesi olarak kullandığını aktardı.

Türkiye'de can kaybı 168'e, vaka sayısı 10 bin 827'ye yükseldi

Türkiye'de koronavirüsten hayatını kaybedenlerin sayısı 168'e, vaka sayısı 10 bin 827'ye yükseldi. İyileşen hasta sayısı ise 162 oldu.

[Paylaş](#) [Tweetle](#) [Paylaş](#) [E-Bülten](#) [F](#) [A+](#) [A-](#)

30 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı, son 24 saatte 1610 kişiye yeni tip koronavirüs (Covid-19) tanısı konulduğunu, 37 kişinin daha hayatını kaybettiğini, toplam vaka sayısının 10 bin 827'ye, can kaybının da 168'e ulaştığını açıkladı.

Bakanlığın internet sitesinde yer alan "Türkiye Günlük Koronavirüs Tablosu"nın güncel verilerini, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca da Twitter hesabından paylaştı.

Tabloya göre, toplam test sayısı 76 bin 981, toplam vaka sayısı 10 bin 827, toplam vefat sayısı 168, toplam yoğun bakım hasta sayısı 725, toplam entübe hasta sayısı 523, toplam iyileşen hasta sayısı 162 oldu.

Bugünkü test sayısı 11 bin 535, vaka sayısı 1610, vefat sayısı ise 37 olarak kayıtlara geçti.

TÜRKİYE GÜNLÜK KORONAVİRÜS TABLOSU

TOPLAM
TEST
SAYISI

76.981

TOPLAM
VAKA
SAYISI

10.827

TOPLAM
VEFAT
SAYISI

168

TOPLAM
YOĞUN BAKIM
HASTA SAYISI

725

TOPLAM
ENTÜBE
HASTA SAYISI

523

TOPLAM
İYİLESEN
HASTA SAYISI

162

30
MART
2020

BUGÜNKÜ
TEST
SAYISI

11.535

BUGÜNKÜ
VAKA
SAYISI

1.610

BUGÜNKÜ
VEFAT
SAYISI

37

TÜRKİYE GENEL KORONAVİRÜS TABLOSU

TEST
SAYISI

76.981

VAKA
SAYISI

10.827

VEFAT
SAYISI

168

YOĞUN BAKIM
HASTA SAYISI

725

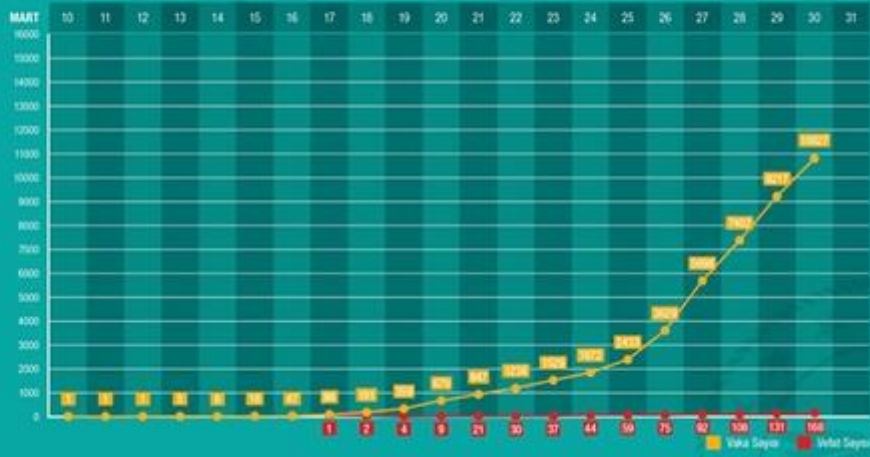
ENTÜBE
HASTA SAYISI

523

İYİLESEN
HASTA SAYISI

162

MART 2020

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Üretim her şartta devam etmek zorunda

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'nin her şart altında üretime devam etmek, çarklarının dönmesini sağlamak zorunda olduğunu belirterek, gereken tedbirleri en sıkı şekilde almalarının sağlanacağını söyledi. Erdoğan, "Milli Dayanışma Kampanyası" başlattıklarını da duyurdu...

30 Mart 2020

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı Kabine Toplantısı'nın ardından "Millele Sesleniş" konuşması yaptı.

Kabinenin 25. toplantısını az önce tamamladıklarını belirten Erdoğan, Kovid-19 hastalığına karşı aldıkları tedbirler sebebiyle, bu toplantıyı telekonferans yöntemiyle gerçekleştirdiklerini söyledi.

Toplantıda, bakanlarla sağlık önlemleri, gıda güvenliği, kamu güvenliği gibi hususlarını etraflıca ele aldıklarını ifade eden Erdoğan, salgının ilk günlerinden itibaren, Sağlık Bakanlığı bünyesinde oluşturdukları Bilim Kurulunun tavsiyeleri doğrultusunda, sağlık tedbirlerini eksiksiz hayata geçirdiklerini belirtti.

"Hemen her ihtiyacımızı kendimiz karşılayabiliyoruz"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, konuşmasına şöyle devam etti:

"Sağlık altyapımız, gerek personel, gerek ilaç ve malzeme, gerekse yoğun bakım yatağı açısından, hamdolsun, diğer ülkelere göre oldukça iyi durumdadır. Maskeden tanı kitine ve bağışıklık sistemini güçlendirici kimi ilaçlara kadar hemen her ihtiyacımızı kendimiz karşılayabiliyoruz.

Şu ana kadar hastanelerimiz ile diğer sağlık birimlerimize, 24 milyon cerrahi maske, 3 milyonun üzerinde N-95 maske, bir milyonun üzerinde koruyucu tulum, 181 binin üzerinde koruyucu gözlük dağıttık. Bu malzemelerin üretimlerini daha da artırma imkanına sahibiz."

Mevcut hastaneleri güçlendirme yanında, yeni hastaneleri de süratle hizmete açtıklarını aktaran Erdoğan, "Gerçekten çok modern bir sağlık tesisi olan, Şehir Hastanelerimiz özellikle bu evsafa standarlarda 600 yataklı Okmeydanı Hastanemiz bugün itibariyle hizmet vermeye başladı. Burayı daha önce eğitim araştırma hastanesi olarak planlamıştık fakat öyle bir evsafa sahip oldu ki biz burayı süratle şehir hastanesine dönüştürelim. Bugün şehir hastanesi olarak açılışı yapıldı." dedi.

Yine Şehir Hastanesi statüsündeki 1.150 yatak kapasiteli Kartal Hastanesi'ni de bir süre önce hizmete sunduklarını hatırlatan Erdoğan, İkitelli Şehir Hastanesi'ni ise, 520'si yoğun bakım olmak üzere 2 bin 682 yatak kapasitesiyle mayıs ayında hizmete açmayı planladıklarını aktardı.

Türkiye'nin en modern hastanelerinden biri olacak 1.000 yataklı Göztepe Şehir Hastanesi'nin inşasında da sona yaklaştıklarını, onu da eylül ayında hizmete alacaklarını belirten Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Böylece Türkiye, sağlık altyapısında zaten güçlü olan yerini, daha da sağlamlaştırmış olmaktadır. Kovid-19 hastalığı sürecinde tedbirlerimizi, hamdolsun, pek çok ülkeden daha erken aldık ve hayata geçirdik. Aşama aşama ilave tedbirleri de yürürlüğe sokuyoruz. Gıda konusunda da herhangi bir sıkıntımız yok. Ülkemiz, tüm temel gıda maddelerini kendisi ürettiği için, hem stoklarımız, hem de tedarik zincirlerimizin işleyişi, ihtiyacımızı karşılayacak düzeydedir.

Kamu güvenliği konusunda ise milletimizin dirayetli tutumu ve emniyet birimlerimizin gayretleri neticesinde, kayda değer bir sıkıntı yaşamıyoruz. Bu vesileyle, tüm sağlık görevlilerimize, güvenlik güçlerimize, gıda ve ihtiyaç malzemelerinin halkımıza ulaştırılmasını sağlayan esnafımıza, üretimi devam ettiren sanayicimize ve işçilerimize şükranlarımı sunuyorum."

"Salgın sürecinde en önemli hususlardan biri sağlık sistemini ayakta tutmak"

Türkiye'nin, Avrupa ve Amerika'ya kıyasla, bu hastalığın yayılmasının üstesinden gelmeye en yakın ülkelerden biri olduğunu belirten Erdoğan, vatandaşların, her geçen gün daha bilinçli bir şekilde tedbirlere uyduğunu gördüklerini söyledi.

Erdoğan, salgın sürecinde en önemli hususlardan birinin, sağlık sistemini ayakta tutmak olduğunu ifade ederek, şöyle konuştu:

"Sağlık kuruluşlarımızın personel ve araç-gereç imkanlarını ne kadar yüksek oranda Kovid-19 hastalığı ile mücadeleye tahsis edersek, salgınla o derece etkili şekilde baş edebiliriz. Ayrıca, bu tür durumlarda sağlık kuruluşları, salgın merkezi haline dönüşebiliyor. Bunun için vatandaşlarımızın, gerçekten acil olmayan durumlar dışında hastaneye gitmemelerini hassaten rica ediyorum. Okullarda uzaktan eğitime geçerek, kamuda ve özel sektörde evden çalışma yöntemini devreye alarak, yaşlılarımıza özel ihtimam göstererek, sokaktaki hareketliliği büyük ölçüde azalttık. İnsanların toplu olarak bulunduğu tüm mekanların faaliyetlerine ara vermesi de, evde kalma çağrımızın hayata geçmesine önemli katkı sağladı."

"Günlük test sayısında 10 bini aştık"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, son olarak, kara, hava ve deniz yollarıyla yapılan şehirlerarası ulaşımı sınırlandırdıklarını anlatarak, "Gerekirse, şehiriçi ulaşım da benzer yöntemleri devreye sokabiliriz." dedi

Günlük test sayısında 10 bini aştıklarını dile getiren Erdoğan, şunları kaydetti:

"Tespit yapılan kişi, hastalık belirlenen vaka, vefat ve taburcu rakamlarımızı, şeffaf bir şekilde her gün milletimizle paylaşıyoruz. Virüsün yayılmasını önlemek için her yola başvurmakta kararlıyız. Halihazırda ülke genelinde köy ve mahalle statüsündeki 41 yerleşim birimimiz karantina altındadır. Benzer örneklerin yaygınlaşmasının önüne geçmenin tek yolu, her birimizin kendi karantinasını kendi uygulamasıdır. Burada en önemli hassasiyetimiz, temel ihtiyaç maddelerinin arzında sürekliliği sağlamak ve ihracatı desteklemek için üretimin kesintisiz sürmesini temin etmektir."

Türkiye'nin, her hal ve şart altında üretime devam etmek, çarklarının dönmesini sağlamak zorunda olan bir ülke olduğuna vurgu yapan Erdoğan, şöyle devam etti:

"Üretimini sürdüren şirketlerin çalışanlarının sağlığını koruması için gereken tedbirleri en sıkı şekilde almalarını sağlayacağız. Kendimizle birlikte dostlarımızın da ihtiyaçlarını karşılamanın gayreti içindeyiz. Bu çerçevede, içinde bulundukları şu zor günlerde pek çok ülkeye sağlık ve temizlik malzemesi gönderdik. Son olarak, salgından en olumsuz etkilenen ülkelere biri olan İspanya'ya bir uçak dolusu malzemeyi Çarşamba günü inşallah naklediyoruz. Aynı şekilde sıkıntılı bir dönemden geçen İtalya'ya da yine aynı şekilde bu ihtiyaçları karşılamak üzere, Kızılay aracılığıyla bir gemi dolusu yardım malzemesini de ulaştırdık, ulaştırıyoruz. Üretimini kendi yaptığımız malzemeleri gönderdiğimiz başka ülkeler de var."

"Hiçbir hastalık, önümüzdeki aydınlık yarınların önüne geçemez"

Erdoğan, Türkiye ne kadar güçlü olursa, dostlarına da o derecede fazla yardım eli uzatabileceğini dile getirerek, Türkiye'deki tüm kalkınma ajanslarının, bu hastalıkla mücadele için yapacakları yenilikçi çalışmalara destek vereceklerini söyledi.

Sağlık ve güvenlik için gereken her türlü tedbiri alarak, bu doğrultuda yola devam edeceklerini belirten Erdoğan, "Solunum cihazlarını üretme noktasında yoğun çalışmayı şu anda kurumlarımız devam ettiriyor. Aynı noktada aşıda da bu tür çalışmaları devam ettiriyoruz ve hedefimiz yıl sonuna kadar ciddi sonuçlara ulaşabilmektir" diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, işi olmayan, zorunluluğu bulunmayan vatandaşların gönüllü karantina ile kendilerini ne kadar evde tutarlarsa, hayatın normale dönme sürecinin de o kadar kısılacağını vurgulayarak, şunları söyledi:

"Temizlik ve mesafe kurallarına riayet edilmesi, hastalığın kırılma zincirine çok önemli katkı yapacaktır. Nice sıkıntıyı birlikte göğüslediğimiz, nice mücadeleyi birlikte yürüttüğümüz milletimizle ele ele vererek, Rabbimizin yardım ve inayetiyle inşallah bu musibetin de üstesinden geleceğiz. Yeter ki kurallara uyalım, tedbiri elden bırakmayalım, başaracağımıza inanalım. Panik yapmayalım ama tedbiri asla elden bırakmayalım. Hiçbir virüs, bizim birliğimizden, beraberliğimizden, kardeşliğimizden daha güçlü değildir. Hiçbir hastalık, önümüzdeki aydınlık yarınların önüne geçemez. Hiçbir tehdit, bizi hedeflerimize vazgeçiremez. Çünkü biz Türkiye'yiz. Çünkü biz Türk Milletiyiz."

Medeniyetimizin, kültürümüzün, yardımlaşma, dayanışma, paylaşma üzerine kurulu olduğunu belirten Erdoğan, devlet olarak, açıklanan ekonomik ve sosyal destek paketleriyle, her kesimden insanın yanında olduğunu gösterdiklerini ve göstermeye de devam ettiklerini kaydetti.

İstihdamın sürmesini sağlamak amacıyla esnaf, sanatkar, küçük ve orta ölçekli işletmeler ile ihracatçılara pek çok erteleme ve destek düzenlenmesini hayata geçirdiklerini vurgulayan Erdoğan, 2 milyondan fazla vergi mükellefinin 54 milyar lirayı bulan muhtasar, KDV ve prim ödemelerini 6 ay süreyle ertelediklerini dile getirdi.

Nakit akışı bozulan KOBİ'ler ve diğer firmalara, mevcut kredilerinin 6 aya kadar ödemesiz olmak üzere, 12 aya kadar ilave süre tanınmasını da sağladıklarını anımsatan Erdoğan, şöyle devam etti:

"Sektör ayrımı gözetmeksizin tüm kurumsal ve ticari firmalara işletme sermayesi desteği için 6 ayı ödemesiz 36 ay vadeli ve yıllık yüzde 7,5 maliyetli kredi imkanı getirdik. Esnaflarımızın hem Nisan, Mayıs, Haziran ayı ödemelerini faizsiz öteledik, hem de yüzde 4,5 maliyetli 36 aya kadar vadeli bir kredi paketini hayata geçirdik. Personel maaşlarını kamu bankalarından ödeyen firmalara, istihdamı azaltmamaları şartıyla, önümüzdeki 3 aylık personel gideri kadar ilave likit sağladık. Kredi Garanti Fonunun limitini 50 bin liraya ve toplam kapasitesini de 850 bin kredi talebini karşılayacak şekilde 450 milyar liraya yükselttik. Reeskont kredilerinin geri ödemelerini 90 gün daha uzatarak 50 milyar liralık bir kaynağı ihracatçılarımızın kullanımına sunduk. Sosyal yardım programlarımızda kayıtlı 2 milyon haneye biner lira nakit yardımı yapıyoruz. Kısa çalışma ödeneğini şartlarını kolaylaştırdık. En düşük emekli maaşını 1.500 liraya yükselttik. Emeklilerimizin bayram ikramiyesini öne çektik. Asgari ücret desteğini yaygınlaştırdık. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarımızın ödeneklerini artırdık. Yükseköğrenim yurtlarında kalan öğrencilerden, Mart ayında yurttan kalmadıkları günlerin ücretlerini iade ediyor, Nisan, Mayıs ve Haziran ayları için de ücret almıyoruz."

"Öğrencilerin kredi ve burs ödemelerinde kesinti yapmıyoruz"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, öğrencilerin kredi ve burs ödemelerinde de herhangi bir kesinti yapmadıklarını ve öğrencilerin kredi geri ödemelerini, Nisan, Mayıs ve Haziran ayı için ilave bir maliyet yansıtılmadan erteleyebileceğini belirtti.

Halen 41 ildeki yükseköğrenim yurtlarıyla yurt dışından gelen 21 bin 500 vatandaşın 14 günlük karantina kuralına göre misafir edildiğini söyleyen Erdoğan, "İlk ve orta öğrenimdeki uzaktan öğrenim gören öğrencilerimize 8 Gigabyte'a kadar ücretsiz internet imkanı getirdik. Yaşadığımız dönemin kahramanları olan sağlıkçılarımıza, 6 milyar liralık ilave bir destekle performans ödemelerini en üst tavandan yapıyoruz. Yine sağlıkçılarımızın her birine, TÜRKSAT üzerinden yüzer Gigabyte ücretsiz internet kotası veriyoruz." diye konuştu.

"Milli Dayanışma Kampanyası başlatıyoruz"

Çiftçilere destek olmak üzere 2020 yılı tarımsal desteklerinin yarıya yakınını bugüne kadar ödediklerini ve hububat ve sebze başta olmak üzere hemen tüm tarım ürünlerinin üretiminde kendi kendimize yeterlilik oranının yüzde 100'ün üzerinde olduğunu dile getiren Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu dönemde yoğun talebi olan bakliyat, makarna, temizlik malzemesi, yağ gibi ürünlerin üretimlerinde 3 katına varan artışlar sağladık. Gerekirse bu kapasiteleri çok daha fazla artırma imkanına sahibiz. Velhasıl aldığımız her tedbirle, devletimizin

vatandaşının yanında olduğunu gösterdik. Sivil toplum kuruluşlarımızın da, imkanları çerçevesinde ihtiyaç sahiplerine destek olmaya çalıştığını biliyoruz.

Bu konuda da devletin öncülük etmesi gerektiğini gördüğümüz için 'Milli Dayanışma Kampanyası' başlatıyoruz. 'Biz bize yeteriz Türkiyem' diyerek başlattığımız bu kampanya için, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız tarafından, şu anda bilgileri ekranda gözükken bir yardım hesabı açıldı. Ayrıca, yine ekranda gözükken kısa mesaj numaraları üzerinden de bağış yapılabilecek. Amacımız, yevmiye ile geçimini sürdüren kesimler başta olmak üzere, alınan tedbirlerden dolayı mağdur olan dar gelirli vatandaşlarımıza ilave destek sağlamaktır."

Her ilde ve ilçede bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşların belirlenerek yardımların kendilerine sunulacağını ifade eden Erdoğan, "Gerekirse muhtarlıklarımızı da devreye alarak, kampanyada toplanan paraların en doğru şekilde yerine ulaşmasını temin edeceğiz. Kampanyayı, şahsım olarak, 7 aylık maaşımı bağışlayarak açıyorum. Biraz önceki toplantımızda bakan arkadaşlarımızdan kimi üçer kimi altışar aylık maaşlarını kampanyaya bağışlama kararı aldı. Tabii bazı bakanlarımız çok daha yüksek bağış rakamları da ifade ettiler." diye konuştu.

"Toplamda bakanlarımız ve kabineye eşlik eden arkadaşlarımız 5 milyon 200 bin liralık bir bağışta bulunmuş oldular. Meclis'teki tüm milletvekillerimizi, AK Parti başta olmak üzere tüm partilerimizin teşkilatlarını, tüm belediye başkanlarımızı, bürokratlarımızı kampanyaya katılmaya davet ediyoruz." diyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, konuşmasını şöyle tamamladı:

"Bu süreç içerisinde en büyük katkıyı da iş adamlarımızdan, hayırseverlerimizden bekliyoruz. Zekatlarını Ramazan ayında dağıtmayı düşünen vatandaşlarımız da Ramazan ayını beklemeye gerek yok, bu kampanyaya şimdiden katılarak hayır yarışında yerlerini alabilirler. Kampanyamıza yapılan yardımların şimdiden Hak katında kabul olmasını diliyorum. Bugün itibarıyla bu kampanya için 11 milyon dolar hayırseverlerimizden gelen destek var. Bunu da özellikle bildiriyorum ve kendilerine teşekkür ediyorum. İnşallah yaşadığımız sıkıntılı günleri geride bıraktığımızda, hatırlayacağımız en güzel şeylerden biri de, işte bu birlik, beraberlik, kardeşlik, dayanışma fotoğrafımız olacaktır. Rabb'im yar ve yardımcımız olsun. Hepinize sevgilerimi, saygılarımı sunuyorum. Kalın sağlıklıla."

IMF: Türkiye yardım istemedi

IMF Avrupa Departmanı Direktörü Thomsen, Rusya ve Türkiye hariç, Orta ve Doğu Avrupa'daki AB dışı gelişmekte olan 9 ekonominin çoğunun acil yardım başvurusunda bulunduğunu açıkladı.

30 Mart 2020

Uluslararası Para Fonu (IMF) Avrupa Departmanı Direktörü Poul Thomsen, Rusya ve Türkiye hariç, Orta ve Doğu Avrupa'daki AB dışı gelişmekte olan 9 ekonominin çoğunun IMF'nin hızlı finansman desteği kapsamında, acil yardım başvurusunda bulunduğunu bildirdi.

Thomsen, Avrupa'nın yeni tip koronavirüs (Kovid-19) krizi ve IMF'nin müdahalesine ilişkin bir blog yazısı kaleme aldı.

Kovid-19'un Avrupa'yı sert bir şekilde vurduğuna dikkati çeken Thomsen, krizin ne kadar süreceği bilinmese de ağır bir ekonomik etkisinin olacağını aktardı.

Thomsen, Avrupa'nın büyük ekonomilerinde, ekonomik çıktının yaklaşık 3'te birini oluşturan, zorunlu olmayan hizmetlerin durdurulduğuna işaret ederek, "Bu sektörlerin kapalı kaldığı her ay, yıllık GSYH'de yüzde 3'lük bir düşüş anlamına geliyor." değerlendirmesinde bulundu.

"Avrupa'da derin bir resesyon bu yıl kaçınılmaz "

Avrupa'da derin bir resesyonun bu yıl kaçınılmaz olduğunu vurgulayan Thomsen, bölgedeki tüm ülkelerin krize agresif bir yanıt vermesi gerektiğini ancak müdahalenin kapsamının Avrupa genelinde farklılık gösterdiğini kaydetti.

Thomsen, Avrupa Merkez Bankası'nın büyük çaplı müdahaleleri ve Avrupalı liderlerin Avrupa İstikrar Mekanizması'na yaptığı "ulusal mali çabalara destek sağlama" çağrısının, kamu borcu yüksek ülkelere, krize yanıt verebilmeleri için gerekli mali alanı sağlamak açısından önemli olduğunu vurguladı.

IMF yardımına ihtiyaç duyan gelişmekte olan ekonomilere de değinen Thomsen, "Rusya ve Türkiye hariç, Orta ve Doğu Avrupa'daki AB üyesi olmayan gelişmekte olan 9 ekonominin çoğu IMF'nin hızlı finansman desteği kapsamında acil yardım başvurusunda bulundu." ifadelerini kullandı.

Thomsen, Kovid-19 krizi kaynaklı baskılara karşı IMF'nin yaklaşık 50 milyar dolarlık acil durum programlarından yararlanmak isteyen 70'ten fazla üye ülke olduğunu da bildirdi.

Alaattin AKTAŞ

Korona hayatımızı nasıl değiştirecek?

Koronavirüs, giderek kalabalıklaşan dünyada giderek bireyselleşen bir insanlık görmemiz sonucunu doğuracak. Bu salgın yüzünden ekonomide ölçekler küçülecek. Çünkü artık ne üç bin, beş bin yolcu kapasiteli kruvaziyer gemileri doldurmak mümkün olacak, ne birkaç bin yatak kapasiteli tatil köylerini, ne de kırk elli bin kişi kapasiteli stadyumları...

şurası kesin, koronavirüsle birlikte artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Ne sosyal ilişkiler ve alışkanlıklar, ne de ekonomi...

Dünya daha önce de çok büyük salgınlara maruz kaldı. Ama sonuncusu bir asır önce yaşanan ve ABD’de çıkmış olmakla birlikte İspanyol gribi olarak bilinen, kimi kaynaklara göre 20, kimilerine göre 40, hatta 50 milyon kişinin ölümüne yol ačan salgın bile bugün yaşamakta olduğumuzun yanında bir anlamda sönük kalacak. İspanyol gribi, Birinci Dünya Savaşı sonlarında savaşmaları için ABD’den Avrupa’ya gönderilen askerlerden yayıldı. O dönem ABD ve İspanya dışındaki Avrupa ülkelerinde basına sansür uygulandığı ve grip haberleri yalnızca İspanya’da yapılabildiği için bu salgın İspanyol gribi olarak anıldı.

Avantajlar, dezavantajlar...

Korona salgınında İspanyol gribindeki kadar bir ölüm beklenmiyor, en azından böyle olacağı umuluyor.

Ama dünya yüz yılda çok değişti. Bir asır öncesine göre avantajlar da var, dezavantajlar da...

Teknoloji son bir asırda baş döndürücü bir gelişme gösterdi. Yeni yeni ilaçlar bulundu, aşılar geliştirildi. Her ne kadar şimdilik koronavirüs için bir aşı ve ilaç yoksa da bunları geliştirmek herhalde bir asır öncesinde benzer bir gelişme sağlamaya göre çok daha kolay olacaktır.

İletişim bir asır öncesiyile kıyaslanmayacak ölçüde hızlı. Bazı konularda toplumu bilgilendirmek ve aydınlatmak çok daha kolay.

Ama önemli dezavantajlar da söz konusu.

Dünya öylesine küçüldü ki daha şunun şurasında dört ay önce Çin'in bir şehrinde ortaya çıkan salgın tüm ülkelere yayılmış durumda.

Nüfus çok daha fazla. Bu nüfus artık daha çok bir arada yaşıyor. Kentlerde yoğunlaşma var ve bu da hastalığın bulaşıcılığını artırıyor.

İnsanlar bir asır önce ağırlıkla tarım ürünü için çalışırken şimdi gelişen sanayi ile birlikte çalışma koşulları da, çalışma amaçları da değişti.

Hizmetler sektörü kat be kat büyüdü. Seyahat olanakları çok arttı, turistik amaçlı seyahatlerde inanılmaz bir artış oldu. İnsanlar böyle yaşamaya alıştı. Tüm ülkeler için iç turizm de, dış turizm de çok artış gösterdi.

Yıllardır böyle yaşanıyordu, seyahat etmek artık çok kolaydı ve bu alışkanlık neredeyse insanların genine işlemişti. Ama şimdi durum bir anda değişiverdi. Kalabalıklarda yalnızlaşan insanlar artık daha bir yalnızlığa gömülmek durumunda kaldı.

Ekonomiye yön verecek

Bireyselleşme toplu faaliyetlerin azalması sonucunu doğuracak. Tüketim ve hizmet beklentisi böyle bir biçim alınca ölçekler küçülmeye başlayacak. Amaç artık ne dünyanın en büyük kruvaziyer gemisini yapmak olacak, ne en büyük stadyumunu...

Korona salgını dünyada öyle görünüyor ki en çok turizmi vuracak. Turizm bu yıl çoktan öldü ölmeye de, gelecek yıllarda bir toparlanma olduğunda bile eski güzel günlere belki de hiç dönülemeyecek.

Dolayısıyla artık gelecek yıllarda turizme fazla bel bağlamamak gerekiyor. Türkiye de döviz gelirlerini planlarken, ödemeler dengesini kurgularken döviz geliri kaleminde büyük bir gedik açıldığını göze almak durumunda...

Koronavirüsün yaşamımızı, alışkanlıklarımızı, sosyal davranış kalıplarımızı değiştirecek. Ekonomide de bir dizi etki göreceğiz; aslında görmeye başladık bile. Ama bu etkiler zaman içinde daha da keskin hale gelecek. İşte onlara da bir başka yazımızda değineceğiz...

Yaşama biçimi ölçekleri küçültecek

Korona paniği hafızalardan ne kadar zamanda silinir ya da tümüyle silinir mi

bilemeyiz tabii ki ama artık örneğin öyle üç-beş bin yolcu kapasiteli kruvaziyer gemiler doldurulabilir mi... Dolayısıyla böylesine büyük yatırımlara girilir mi...

Birkaç bin yatak kapasiteli oteller, tatil köyleri iş yapabilir mi.

Kırk bin, elli bin kapasiteli stadyumlar tıka basa dolar mı... Takımı gol attığında adeta çılgına dönen taraftarların tezahüratlarıyla etrafa yayılan damlacıklar kimseleri rahatsız etmeyecek mi...

İnsanlar sinema salonlarını, tiyatro, konser salonlarını korkusuzca doldurabilecek mi...

Otobüslerde, metrolarda tıkiş tıkiş seyahat devam edecek mi; bırakın bir metre mesafeyi insanlar birbirinin nefesini hissedecek kadar yakın bir şekilde seyahati göze alabilecek mi...

Bugün korona, yarın kuzeni!

Korona elbette gün gelecek geride kalacak. Ya virüs etkisini yitirecek ya da çok etkili bir aşı veya ilaç geliştirmek mümkün olacak.

İyi ama bugün korona, yarın koronanın kardeşi, kuzeni! Virüsler sürekli mutasyonla yeni kılığa bürünüp karşımıza çıkıyor. Belki yakın zamanda böylesine bulaşıcı olanla karşılaşılmayacak ama tüm dünyada bir korona hafızası oluşacak; uzunca bir süre korona benzeri bir durumdan kaygı duyulacak.

İşte insanlığı yeni bir hayat düzenine itecek de bu kaygı olacak.

Giderek kalabalıklaşan dünyada giderek daha bireyselleşecek bir insanlık...

Ali Ekber YILDIRIM

Korona günlerinde tarım ihracatı yasakları

İnsanları evlerine hapseden yeni koronavirüs (Covid-19) tarım dış ticaretinde de çok önemli kararların alınmasına neden oldu. Sınırların kapatılması, uçuşların yasaklanması, belirsizlikler, gıda ihtiyacının ülke içinden karşılanması önemi artırdı.

Ülkeler bir yandan virüsle mücadele ederken bir yandan da gıda kıtlığı yaşanmaması için bütün olanaklarını seferber ediyor. Üretim odaklı politikaların ön plana çıktığı bu dönemde dikkat çekici yasaklar da uygulanıyor.

Bunlardan en önemlisi Rusya'nın tahıl ihracatını 10 gün süreyle durdurması ve sonrasında bunu belli bir kota dahilinde sürdüreceğini açıklaması oldu.

En önemli tahıl üreticisi ve ihracatçısı ülkelerden biri olan Rusya Federasyonu, 2018-2019 sezonunda 71 milyon 685 bin ton buğday üretti. Bunun 35 bin 838 tonunu ihraç etti. 2019-2020 sezonunda ise buğday üretimi 73 milyon 500 bin ton olarak gerçekleşti. İhracatı 34 milyon ton oldu.

Rusya, bu veriler ile dünyanın en büyük buğday ihracatçısı konumunda. Bu nedenle ihracata yönelik aldığı her karar dünya hububat piyasalarını etkileyecektir. Bundan en çok etkilenecek ülkelerden birisi de Türkiye'dir. Türkiye, 2019 yılında yaklaşık 10 milyon ton buğday ithal etti. Bunun yaklaşık yüzde 80'ni Rusya'dan. Rusya'nın ihracata ilişkin kararı buğday fiyatını artırıyor. İthalatın faturası kabarıyor.

Rusya tahılda yasaktan kota uygulamasına geçiyor

Rusya Tarım Ajansı Rosselkhoznadzor'dan yapılan açıklama ile 20 Mart 2020 itibariye 10 gün süreyle tüm tahıllarda ihracatın durdurulacağı bildirildi. Sonra yeni bir açıklama daha yapıldı. Tahıl ihracatının belli bir kota çerçevesinde yapılacağı ilan edildi. Rusya Federasyonu Tarım Bakanı Dmitriy Patruşev, alınan önlemlerle öncelikle iç piyasada tahıl ihtiyacının karşılanmasını garanti edeceklerini ve muhtemel fiyat artışlarını önleyeceklerini söyledi. Bu zor süreçte Rusya, öncelikle kendi yurttaşlarının ihtiyacını karşılayacak ve stok durumuna göre ihracat yapılmasına izin verecek. Rusya'nın belirlediği ihracat kotası Haziran ayına kadar 7

milyon ton. Yeni üretim sezonunda Rusya'da üretimde yüzde 5 civarında artış olacağı tahmin ediliyor.

Türkiye nasıl etkilenir?

Rusya'nın aldığı bu karardan en çok etkilenecek ülkelerden birisi Türkiye olacak. Rusya'nın buğday ihracatında Türkiye ilk sırada, Mısır ikinci. Türkiye, ayrıca Rusya'dan kepek, mısır ve diğer ürünleri de ithal ediyor. Rusya'nın ihracata yönelik açıklamaları ile buğday fiyatı ton başına 15-20 dolar arttı. Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) bu dönemde yaptığı 200 bin ton ithalat ihalesine 175 bin ton teklif geldi.

Türkiye'de yeni sezon buğday hasadına yaklaşık iki ay kaldı. Haziran ayı başında Çukurova'da buğday hasadının başlaması bekleniyor. Hasat dönemine kadar depolardaki stok ihtiyacı karşıla mı? En kritik soru bu. Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ve TMO Genel Müdürü Ahmet Güldal'ın yaptığı açıklamalara göre yeterli buğday stoğu var. Yazıyı yazmadan önce Ahmet Güldal'a bir kez daha stok durumunu sordum. Yeterli ürün olduğunu ancak fiyatların aşırı artmaması için ihtiyat amaçlı ithalat yapılabileceğini söyledi. Hasat öncesi önemli bir sıkıntı yaşanmayacağını belirten Güldal, üretimde bir miktar artış beklediklerini de vurguladı.

Un ve makarna ihracatında sıkıntı yaşanabilir

Koronavirüsün etkisi uzun süre devam ederse Türkiye'nin buğday ithal ederek un ve makarna ihracatını eskisi gibi sürdürmesi zor olabilir. Türkiye'nin ürettiği ortalama 19-20 milyon ton buğday ancak kendi ihtiyacını karşılayacak miktarda.

Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında buğday ithal edilerek un, makarna ve diğer mamuller elde ediliyor ve ihraç ediliyor. Koronavirüs önlemleri devam ederse ithalat kolay olmayacak. Bundan da un ve makarna ihracatı olumsuz etkilenebilir. İthalat yapılması zorlaşırsa Ticaret Bakanlığı, yerli buğdaydan ihracat amaçlı un ve makarna üretimine sınırlama getirebilir. Bu konuda çalışmalar yapıldığını ve bu seçeneğin masada olduğu biliniyor.

Her fırsatta dile getirdiğimiz gibi, ithalata dayalı un ve makarna ihracatı belli riskler taşıyor. Yani Rusya'dan veya başka ülkelerden buğday ithal ederek un, makarna ihracatının sürdürülebilirliği tartışılmalı. Koronavirüs bu konuda bir kez daha şapkayı önümüze koyup düşünmemiz gerektiğini gösterdi. Yerli üretimi artırarak buna bağlı ihracat çok daha büyük katma değer ve avantaj sağlayacaktır.

Türkiye'nin yasakları

Türkiye de bazı ürünlerde ihracatı özel izne bağladı. Aslında fiili olarak yasakladı demek daha doğru. Bu ürünler soğan, patates ve limon. Soğan ve patatesle ilgili karar bu yılın hemen başında alındı. Bu iki ürüne ilişkin karar koronavirüs ile ilgili değildi. 2018 ve 2019’da soğan ve patates ithalatı yapan Türkiye, Ocak ayı başında stoklarına bakarak, tekrar ithalat yapmamak için ihracata sınırlama getirdi. Bugün bakıldığında alınan kararın doğru olduğu görülüyor.

Limon ihracatına ilişkin sınırlama ise yeni. İhracatçı Birlikleri’nin üyelerine yaptıkları duyuruya göre ağustos ayına kadar limon ihracatı özel izne bağlandı. Yine stok durumuna bakılarak ve limonun C vitamini içeriği nedeniyle koronavirüse karşı tüketiminin artması, yoğun talep görmesi nedeniyle limon ihracatı fiili olarak durduruldu.

EN ÇOK PATATES, SOĞAN VE LİMON FİYATI ARTTI

Çok ilginçtir ki, şu anda iç piyasada fiyatı en çok artan ürünlerin başında da limon, soğan ve patates var. İhracatı engellenen ürünlerde fiyat düşüşü değil fiyat artışı var. İhracat olsa hem fiyat çok daha yüksek olur hem de bu ürünlerin temininde sorun yaşanacaktı. Soğan ve patatese yeni ürün hasadı bugünlerde yapılacak. Öncelikle hasadın yapılabilmesi için çiftçinin, mevsimlik işçilerin tarlaya ulaşması için gerekli önlemlerin alınması gerekiyor. Ayrıca hasat edilen soğan ve patatesin tüketiciye ulaşması sağlanmalı. Limonda ise hasada daha 4-5 ay var. Bu nedenle eldeki limonla 4-5 ay idare etmemiz gerekiyor. Aldığımız bilgilere göre Tarım Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı birçok tarım ürünü ile ilgili durumu yakından takip ediyor. Duruma göre bazı ürünlerde daha ihracat engeli gelebilir. Özetle, koronavirüs nedeniyle tarım ürünleri dış ticaretinde de çok ciddi düzenlemelerin, ihracat, ithalat yasaklarının yaşanacağı bir döneme girildi. Artık “paramız var istediğimiz yerden ithal ederiz” dönemi bitiyor. Her ülke kendi potansiyelini değerlendirerek üretimi ön plana almak zorunda. Türkiye, bu konuda potansiyeli en yüksek ülkelerden birisi. Doğru değerlendirilirse kendisine yeterli üretimi yapabilir. Aynı zamanda ciddi bir ihracatçı da olabilir.

Abdulkadir Selvi

İçişleri Bakanı Soylu: ‘Halkımıza müteşekkirimiz’

31 Mart 2020

Koronavirüsün yayılmasını önlemek için hafta sonu önemli kararlar alındı. Yurtiçi ve yurtdışı uçak seferleri iptal edildi. Yurtiçinde şehirlerarası otobüs seferleri zorunlu haller dışında iptal edildi, ticari taksilere çift-tek plaka uygulaması getirildi. Daha önce 65 yaş ve üstüne sokağa çıkma yasağı kararı alınmıştı. Türkiye genelinde sokağa çıkma yasağı ilan edilmedi ama Cumhurbaşkanı Erdoğan’dan başlayarak ‘Evde kal’ çağrıları yapıldı. Peki Türkiye bu tedbirlere, yapılan bu çağrılara uydu mu?

Bu soruyu İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’ya sordum.

“Hafta sonu itibariyle halkımız, yüzde 99.70 oranında alınan tedbirlere uydu. Cumartesi saat 17-18’den pazartesi günü öğlene kadar Türkiye’de hiç uçuş olmadı” dedi. Bu önemli bir orandı. Hem de OHAL ilan edilmeden, şehirler karantina altına alınmadan bu denli yüksek oranda bir uyumun sağlanması umut vericiydi.

HALKIMIZ ÇAĞRILARA UYDU

Hafta sonu yapılan haberlerde parkların, meydanların, deniz kenarındaki yürüyüş yollarının ne kadar boş olduğu anlatılıyordu. İçişleri Bakanı Soylu, “Yüzde 90 oranında hayat durdu” dedi. Sonra belli ki bu cümle içine sinmedi. “Daha doğrusu halkımız, yüzde 90 civarında hükümetimizin, Cumhurbaşkanımızın yaptığı çağrılara uydu” diye anlattı.

Hafta sonu devreye sokulan tedbirler, hafta başında yapılan Bakanlar Kurulu’nda ele alındı. İçişleri Bakanı Soylu ile kabine toplantısından kısa bir süre önce konuştuk.

“Önemli ölçüde şehir hareketliliği düşmüş durumdadır. Cuma günü yüzde 80’di.

Cumartesi-pazar itibarıyla söyleyebilirim, yüzde 90 civarında hayat durdu. Daha doğrusu halkımız yüzde 90 civarında hükümetimizin, Sayın Cumhurbaşkanı’nın yaptığı çağrılara uydu. İkincisi, bugün sabah itibarıyla da (Pazartesi) zorunlu işler hariç vatandaşımızın bu çağrılara halen uyduğu, evinden çıkmadığı yönündeydi” dedi.

DÖRT PARAMETREYE DİKKAT

Süleyman Soylu, şehirlerin giriş ve çıkışlarında yapılan kontrollerden hiçbir taviz vermeden hatta daha da sıkılaştırarak sürdürmekten yana. Böylece virüsün bir şehirden diğerine taşınmasının engelleneceği inancını taşıyor.

Ama bunu yaparken sistemin çarklarının dönmesinin önemli olduğunun da altını çiziyor.

İçişleri Bakanı Soylu, bunu “1: Kamu düzeni, 2: Sağlık sisteminin sürdürülebilirliği ve ayakta kalması,

3: Tedarik ve üretim zincirinin devamı,

4: Sosyal mesafe, sosyal izolasyon” diye anlatıyor.

BİR ŞEHİRDEN DİĞERİNE GİDENE DE KARANTİNA

İçişleri Bakanı Soylu ile konuşurken yeni bir uygulamadan söz etti. “Bir şehirden bir şehre bir kişi gittiği andan itibaren, kaymakamlara ve valilere talimatımız nettir. Muhtarlarla, kaymakamlarla, valilerle, kolluk kuvvetleriyle tespitini yapacaksınız ve 14 gün onun evde izole olmasını sağlayacaksınız. Bazı illerimizde birkaç gün öncesi itibarıyla uygulamaya başladılar” dedi.

Bunun üzerine “Sadece yurtdışından gelenler değil, bir ilden diğerine gidenlere de mi karantina uygulanıyor?” diye sordum.

Soylu, “Valilerimize söylediğimiz, bu işin yaygınlaşmasını engelleyebilmek için eğer kendi vilayetlerinize başka vilayetlerden son 10 günde, 15 günde gelmiş olan varsa veya dün gelmiş, bugün gelmiş, ondan önceki gün gelmiş varsa... Yani şehir değiştirmiş olan varsa ulaşp, uyarıp 14 gün evden çıkmamalarını söyleyebilmek ve mümkünse o eve misafir kabul etmemelerini söylemek” diye anlattı.

KRİZ FIRSATÇILARINA BASKIN

Millet can derdiyle uğraşırken fırsatçılık yapanlara, stokçulara yönelik Soylu’nun sert uyarısı olmuştu. Hatta 24 saat süre vermişti. Bu konuyu hatırlattım, “Fahiş fiyat uyguladığı tespit edilen 217 satıcı ve 241 üründe hem stok hem fahiş fiyat tespit edildi. 40 ilde 146 operasyon yapıldı. 140 şahıs hakkında işlem yapıldı. Bunlardan 5’i tutuklandı. Diğerleriyle ilgili işlemler devam ediyor, adli kontroller var. Operasyonlarda da 2 milyon 633 bin 600 maske ve diğer ürünler ele geçirildi” dedi. Oh! Ahlaksız kriz fırsatçıları, stokçular cezalarını bulmuşlar.

SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI KONUSUNDA FARKLI BİR SİNYAL

Her görüşmemizde sorduğumuz sokağa çıkma yasağı sorusunu bu kez değiştirerek sorma ihtiyacı hissettim. Neden? Çünkü Soylu halkımızın ‘Evde kal’ çağrılarına uyduğunu anlatınca ben de “Halkımız aldığınız tedbirlere riayet ederse sokağa çıkma yasağına ihtiyaç ortadan kalkar mı?” diye sordum. Soylu, “Şu anda milletimize müteşekkirim” diye söze başladı. Ve sokağa çıkma yasağı konusunda önemli bir sinyal verdi: “Özellikle bu konularda alınan kararlara uyan milletimizin hemen hemen çoğu. Uymayan istisna. Bu önemli bir şey. Bu toplumsal işbirliğinin ne kadar güçlü bir noktada olduğunun belki de en önemli tezahürüdür. Buna kamu da riayet ediyor. Kamu bu işlemlerin uygulanması için riayet ediyor. Bunu da, bir şey daha söyleyeyim, yumuşak gücüyle yapıyor. Biraz önce bana bir video geldi. 65 yaşında bir köylü vatandaşımızın tarlasını süren bir jandarma gördüm. Yaşlı vatandaşlarımızın odununu kesen görevliler gördüm. Hem demokratik bir katılım var. Hem demokratik bir olgunluk var. Bu önemli bir süreçtir. Bence sorduğunuz sorunun cevabı burada var.”

EDİNDİĞİM İZLENİM

Benim anladığım, eğer biz yapılan çağrılara uyup sokağa çıkmazsak, devlet sokağa çıkma yasağı ilan etmek zorunda kalmayacak.

Sefer Levent

Gıda üreticisi harıl harıl üretiyor

31 Mart 2020

TÜRKİYE'nin büyük bölümünün evine kapandığı şu günlerde en büyük endişe 'gıda ürünlerine ulaşım'dı.

Panikle koşulan marketlerde alışveriş sepetleri temel ihtiyaç maddeleri ile tıka basa dolduruldu. Geçtiğimiz günlerde Hürriyet'te yayınladığımız İpsos araştırması gösterdi ki başta makarna, pirinç, un olmak üzere bazı ürünlerde talep normalin 5 katına ulaştı.

Dün Türkiye'nin dört bir tarafında üretim yapan gıda sanayicileri ile konuştuk. Gördük ki, üretimleri aynen devam ediyor. Tarlalarda çiftliklerden alınan ürünleri işleyip marketlerden evimize kadar ulaştıran tedarik zincirinin her bir halkası sorunsuz çalışıyor. Hijyen koşullarına daha da dikkat etmeye çalışan üreticiler özellikle işçi servislerinde ve çalışma alanlarında ekstra tedbirler aldıklarını söylüyor.

Özetle peynirden, yoğurda, salamdan sucuğa, balıktan yağa, makarnadan pirince gıda fabrikaları çalışmaya, Türk sanayicisi harıl harıl üretmeye devam ediyor.

Gıda üreticisi işinin başında Türkiye, hepimiz için...

Bu yüzden **#senevdekal**

UN-MAKARNA

Oba Makarna CEO'su Alpaslan Özgüçlü, "Son iki haftayı çok yoğun geçirdik. Normal talebin 5 kat üzerinde bir taleple karşılaştık. Bu tüketicinin ciddi anlamda stok yaptığını gösteriyor. Şimdi normaleşte talepler. Bu baştaki paniğin azaldığını gösteriyor. Gaziantep ve Sakarya fabrikalarımız tam kapasite çalışıyor. Türkiye'nin yıllık makarna tüketimi 650 bin ton. Tek başımıza biz bile iç piyasadaki bu ihtiyacı karşılayabilecek durumdayız. 3 haftadır ihracatı durdurduk iç piyasaya yöneldik. Vatandaşın panik olmasını gerektiren bir durum yok. Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) elinde yeterli miktarda un var. TMO bu işe çok erken uyandı ve gerekli hazırlığı yaptı. Talepteki bu kadar artışa rağmen sadece ekmeklik buğdayda bir yüzde 10'luk fiyat artışı yaşandı ama TMO burada fiyata gerekli müdahaleyi yapacak güce sahip. Türkiye'de ne makarnada ne de bine yakın üreticinin bulunduğu unda bir sıkıntı yaşanmaz. Vatandaşımız rahat olsun" dedi.

ŞARKÜTERİ ÜRÜNLERİ

Şahin Sucukları ortaklarından İbrahim Şahin Fazlıoğlu, üretime ara vermeden devam ettiklerini açıkladı. Fazlıoğlu, "Şu anda ne üretimde ne de mal tedarikinde sıkıntı yaşanmıyor. İstikrarlı bir şekilde üretime devam ediyoruz. Et fiyatlarında bir miktar artış yaşansa da çok fazla bir sorun yaşandığını söyleyemeyiz. Şu anda ülke olarak zor bir dönemden geçiyoruz. Biz de bu zor dönemden çıkış için var gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz. Eğer yaşadığımız süreç devam ederse de üretim ve sevkiyat konusunda sorun yaşayacağımızı hiç düşünmüyorum. Biz işimizi

yapmaya yani üretime devam edeceğiz. Müşterimizi memnun ettikçe ayakta kalabiliriz. Bir sorun yaşanması halinde zaten devletimiz hemen müdahale ederek sorunun çözümü için devreye giriyor” ifadelerini kullandı.

SÜT ÜRÜNLERİ

Sütaş Yönetim Kurulu Başkanı Muharrem Yılmaz, tüm fabrikalarında üretimin sorunsuz devam ettiğini söyledi. Yılmaz, “Ev dışı tüketim restoranlar başta olmak üzere bazı satış noktalarımız kapalı olduğu için stoklanabilir ürünlerde kapasitemizi artırdık. Süt üreticisinde herhangi bir sorun yok. Biz de yem vererek üreticimize destek oluyoruz. Sütü sorunsuz alıp ürün haline getirip süt ürünlerimizi sorunsuz dağıtıyoruz. Tesislerimize giren çıkan araçlarla ilgili ekstra dezenfekte aşamaları uyguluyoruz. Üretim aşamalarımız zaten hijyenik olduğu için herhangi bir sorunumuz yok” diye konuştu.

Teksüt Yönetim Kurulu Başkanı Cevdet Arınık da üretimlerinin aynen devam ettiğini söyledi. Arınık, “Halkımızın endişe duyacağı, stok yapmasını gerektiren bir durum yok. Süt üreticisinden aynı şekilde hammadde teminini sürdürüyoruz. Sektörümüzde tesislerimiz zaten hijyenik olmak zorunda, ekstra önlemler de aldık. Dağıtımda da bir sorunumuz yok. Restoranlardaki tüketim evlere kaydı, satış noktalarımızdaki yoğunluk değişim gösterse de tüketiciye mal ulaştırmakta bir problem yaşamıyoruz” dedi.

BAKLİYAT

Reis Gıda Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Reis, Türkiye’nin ihtiyacını karşılayacak yeterli bakliyat ürününe sahip olduğunu söyledi. Mehmet Reis, “Panikle mal alındı. Raflar boş kalmayın panik artmasın diye yoğun çaba gösterdik. Görüldü ki herhangi bir sıkıntı yok. Hem mal üretimimiz hem de sevkiyatımız normal çalışır vaziyette. Ben bu işi yapan biri olarak halkımıza söylüyorum. Gereksiz bakliyat ürünü stoklamayın. Önümüz yaz. Bu ürünlerin böceklenme riski var. Elimizde yeteri kadar bakliyat var. Üstelik çiftçimiz bu bakliyatların hem ekimini hem hasatını sorunsuz sürdürüyor. Bu anlamda çiftçiye destek verilmesinin daha fazla fidan, fide, tohum ekmek için desteklenmesinin tam zamanı. Sadece bu yılı değil önümüzdeki yılları da düşünelim, ithalat bir tarafa ihracatçı ülke olalım. Bunun önemi sınırların kapandığı bu süreçte daha da iyi anlaşıldı” diye konuştu.

BALIK ÜRETİMİ

Muğla Kültür Balıkçıları Derneği Başkanı Erbil Başruh balık çiftliklerinin tam kapasite ile çalışmayı sürdürdüğünü belirtti. Başruh, “Denizde üretimimiz devam ediyor. 3-5 Nisan’da Türkiye genelinde marketlerde bir kampanya bile planlıyoruz. Çalışanların balık çiftliklerine denizden sorunsuz ve sağlıklı açısından en güvenilir şekilde ulaşması için tedbirler alındı. Bir sıkıntımız yok” dedi.

Kocaman Balıkçılık Yönetim Kurulu Başkanı Osman Kocaman, sezonluk ürünler ürettiklerine dikkat çekti ve, “Köylünün orman ya da göllerden topladığı ürünleri bize ulaştırmasında herhangi bir sorun yaşamıyoruz. Bir hafta sonra gümüş balığı sezonu başlıyor. Hazırlığımızı yaptık. Sezonda ürünleri almamız lazım ki işleyelim. Bu sistemin aksamaması lazım. Yoksa bir yılı pas geçmek zorunda kalırız. Üretim süreçlerimiz aynen devam ediyor. Servisleri iki katına çıkarıp sosyal mesafe kuralı ile üretimimizi sürdürüyoruz” şeklinde konuştu.

31 Mart 2020, Salı

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Meğer Birleşmiş Milletler de Avrupa Birliği de kağıttan kaplanmışlar

Koronavirüs salgının ne zaman geride kalacağını ve dünyalılarının evlerinden korkmadan çıkıp günlük yaşamlarına ne zaman dönebileceklerini kesinlikle tahmin eden kimse henüz yok... Global bir krize yerel hükümetlerin kendilerine özgü farklı yöntemlerle mücadele etmeleri, her ülkede farklı sonuçlar veriyor. Ama olay sadece sağlıkla ilgili değil... Krizin ekonomik yanı, bu kriz sona erdikten sonra daha iyi anlaşılacak. Dünya eskisi gibi olamayacak.

Eski kurumlar

Yani koronavirüs sonrası dünyasında eski kurumlar ve anlayışlar herhalde rafa kaldırılacak.

Örneğin Türkiye'de de gerek devletin gerekse bireylerin gelirleri azalırken, harcamaların artması ve sosyal içerikli kamu harcamaları yüzünden enflasyonun çarpıcı rakamlara dayanması herhalde kaçınılmaz olacak.

Enflasyon tercih edilebilir

Ekonomist Ali Serim bu durumda **"İşsizlik ve sosyal bunalım bir yanda dururken, ben enflasyonu tercih ederim"** diyor. Ona göre devletin İMF'den kredi alıp bununla kamu bankalarını desteklemesi ve bu yapı içinde özel kesim işletmelerini fonlaması, tutulması doğru olan yol olacak...

Varlıklarını hissettiremediler

Koronavirüs sonrası dünyada Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği gibi, 2'inci Dünya savaşı sonrasında oluşturulan kurumlar, bu dönemde varlıklarını hissettiremediler. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin beş devamlı üyesi ise, kendi sorunlarını çözmekte yetersiz kaldılar. Yani sadece dünyanın değil, koronavirüsün de beşten büyük olduğu kanıtlandı.

İtalya öfkeli

İtalya'nın Başbakanı Giuseppe Conte ise, bu krizden çıkmak için gereken **"ekonomik dayanışmayı"** henüz göstermeyen Avrupa Birliği'ni (AB) eleştirdi. Açıklamalarında birlik çağrısı yapan Conte, Almanya ve Hollanda'yı işaret ederek çok sert konuştu. Conte, Güney Avrupa ülkelerinin AB'den talep ettiği ekonomik yardımın Almanya ve Hollanda tarafından veto edilmesinin Birliğin geleceğini riske attığına dikkati çekti. Conte, AB'nin bu sağlık krizinden başarıyla çıkmaması halinde **"Avrupa'daki aşırı sağ partilerin şimdikinden çok daha fazla güçlenmesi riskinin kaçınılmaz olduğunu"** söyledi.

Orta gelir tuzağına neden düştük? (1)

[Esfender KORKMAZ](#)

31 Mart 2020

Kalkınma yolunda en önemli handikap, bir ülkenin orta gelir tuzağına düşmesidir. Türkiye maalesef 2007'den beri, 12 senedir orta gelir tuzağındadır. Fert başına gelir dolar olarak 2007 yılında 9656 dolardı. 2019 yılında 9127 dolardır.

Bu yıllar içinde Dolar cinsinden fert başına geliri etkileyecek iki gelişme oldu. Bunlardan birisi 2007 yılında fert başına geliri artıracak, birisi de 2018 yılında fert başına geliri düşürecek yönde oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu, 2008 yılında milli gelir hesaplarını 2007 ve öncesi on yıl için güncelledi. Türkiye'nin TL olarak GSYH'sı bir günde yüzde 30 ve dolar olarak fert başına geliri ise kağıt üstünde yüzde 22 artmış oldu.

2018 kur şoku ile de tersine TL'nin değeri yüzde 25 dolayında düştü ve fert başına gelir de aynı oranda düşüş oldu. Bu iki gelişmenin birisi artı birisi de eksi yönde dolar cinsinden fert başına geliri etkiledi. Fert başına GSYH hesabının şişirilmesi ile kur şokundan dolayı düşmesi birbirini izale ediyor. Geride Türkiye'nin orta gelir tuzağına düşmüş olması gerçeğı kalıyor. (Aşağıdaki Tablo)

Yıllar	Fert Başına GSYH (ABD Doları)
2006	7 906
2007	9 656
2008	10 931
2009	8 980
2010	10 560
2011	11 205
2012	11 588
2013	12 480
2014	12 112
2015	11 014
2016	10 807
2017	10 513
2018	9 632
2019	9 127

Kaynak : TÜİK

1960 yılında fert başına geliri, orta gelir düzeyinde olan 101 ülke vardı. Türkiye de bu 101 ülke içinde yer alıyordu. Bu 101 ülke içinde yalnızca 10 ülke yüksek gelir seviyesine atlayabildi. Bunlar; Yunanistan, Hong-kong, İrlanda, İsrail, Japonya, Portekiz, Porto-Rico, Güney Kore, Singapur ve İspanya'dır.

Sürekli orta gelir gurubuna takılan dört ülke; Meksika, Brezilya, Malezya ve Türkiye'dir.

Ülkelerin düşük gelir düzeyinden orta gelir düzeyine yükselmeleri daha kolaydır. Orta gelir düzeyine gelinceye kadar kırsal kesimden kente göç eden işgücü, sermaye yatırımlarından gelen yüksek kârlar, yeni teknolojiler büyümeyi hızlandıran kaynaklardır. Bu kaynaklar giderek tıkanıyor. Bu tıkanıklığı aşmak için, kurumsal reformlar yapmak, verimliliği artırmak, Ar-Ge'yi hızlandırarak eskiyen teknolojileri yenilemek, beşeri yatırımları artırmak gerekiyor. Bunları siyasi veya yanlış politikalar ile yapamayan ülkeler orta gelir tuzağına düşüyor . Orta gelir tuzağına düşen gelişmekte olan ülkeler kalkınma yarışını kaybediyorlar.

Neden Türkiye orta gelir tuzağına düştü?

Yarın devam edecek.

İbrahim Kahveci Sorun keşke para olsa

Kaynak sorununu çok duymuşsunuzdur. Efendim, kaynaklar az olduğundan köprüleri, yolları, hastaneleri, havalimanlarını müteahhitlere Hazine garantisi vererek yaptırдық.

Acaba kaynak olsaydı yaptırmaz mıydık? Sorun gerçekten kaynak sorunu mu?

O zaman şimdi bu Hazine garantili müteahhitlere her yıl milyarlarca lira öderken kaynak sorunu niye olmuyor?

Sorun gerçekten kaynak mı? Sorun gerçekten para mı?
Yoksa başka bir irade mi?

Efendim biz hem salgınla mücadele ederiz, hem de yatırımları yaparız. Hatta Kanal İstanbul'u bile yaparız.

O zaman neden insanlar bu kadar şikayet ediyor? Neden bu evde kalma döneminde vatandaşlara daha fazla kolaylık sağlanmıyor? Neden para olunca 'bankalara gidin, kredi kullanın' deniliyor.

AK Parti döneminde ülkeye 600 milyar dolar yabancı sermaye girişi oldu.
Sahi ne oldu o paraya?

2003 yılında ABD bizden tezkere isterken 2 milyar dolar hibe veya 8 milyar dolar kredi teklifinde bulunmuştu. Yani paraya o kadar muhtaç gözüküyorduk.
Ya şimdi!

Ama bence asıl sorun para değil. Asıl sorun paraya bakışımız, parayı kullanışımız.

Bugün sadece Yavuz Sultan Selim (YSS) köprüsüne yılda 3,2 milyar lira Hazine'den garanti ödemesi yapıyoruz. Oradan zorla geçirdiğimiz büyük araçların ödedikleri fahiş fiyatlar zaten müteahhidin kasasına gidiyor. Hazine'nin ödediği garanti parası ile o köprü zaten 3 yılda yapılardı. Ve vatandaşta bedava sayılacak bir ücretle o yolları kullanırdı.
Çanakkale Köprüsü neden yapılıyor? Çok mu trafik var?

Çok trafik varsa neden Hazine garantisi veriliyor?

İstanbul-İzmir otoyolu ve Osmangazi Köprüsü trafikten mi geçilmiyor? Hazine garantisi neden her yıl milyarlarca lirayı müteahhide ödüyor?

Zafer Havalimanı, Bayburt Havalimanı ve bir çok kullanımı düşük ama Hazine garantisi yüksek hava meydanları...

Sahi biz parayı kime harcıyoruz?

Bomboş yollar, bomboş havalimanları, bomboş köprüler için mi?

Ya şehir hastaneleri? 95 milyar dolar Hazine garantisini neden ve kime verdik?

Biz parayı kimden alıyoruz, kime veriyoruz?

Mesele parasızlıktan vatandaşa eksik hizmet mi? Yoksa parayı hoyratça harcadığımız başka yerler mi?

600 milyar dolara ne oldu? Bir kez daha soralım kendimize...

Yine para gelse ne yaparız? Kime harcarız bunları.

Bugün bir salgın hastalık var. Vatandaş evinde bekliyor. Ekonomik korku ile salgın korkusu baş başa gidiyor.

Vatandaşa gösterdiğimiz çözüm ise bankaya git ve kredi kullan demek oluyor. Dün de Sayın Hazine Bakanı Berat Albayrak açıkladı: “5 bin TL’nin altında geliri olanlara temel ihtiyaç kredisini devreye aldık. Vatandaşımızın ihtiyaçlarına destek olmayı sürdürüyoruz.”

Kısaca bazı garantili müteahhide gelince Hazine...

Vatandaşa gelince banka kredisi...

Sokağa çıkılmamış, yollar boş kalmış mesele mi? ABD doları bazında gelirleri garanti. Arkalarında kapı gibi Hazine duruyor.

Bakın özel sektördeki bazı şirketlere ve holdinglere. Mesela Koç Grubu kaç şirketi ile salgına yönelik destek üretimlere başladı. Hem de hibe ederek.

Bir zamanlar “Meslek Lisesi Memleket Meselesi” diyordu bu grup. Şimdi memleket meselesinde farklı şekilde elini taşın altına sokuyor.

Ya ihaleci müteahhitler? Onlar ne yapıyor? Salgın hastalıkla mücadelelerinde kendilerine özel testler mi yaparak mı mücadele ediyorlar?

Bugün para mı basalım, yoksa borçlanalım mı vs tartışıyoruz. Ama öncelikle meselenin para değil zihniyet olduğunu anlayalım. Aksi halde mevcut anlayış ile ha para basmışsın, ha dışarıdan milyarlarca dolar borç almışsın. Para gelse ne olur ki bu anlayışla devam ettikçe.

Salgın parası ile dahi Hazine garantili kanallar, köprüler, yollar yapmayı düşünürüz biz.

Önce zihniyet değişimi ve Millete hizmet anlayışı oluşmalıdır. Aksi halde durumumuz daha da vahim demektir.